

Az ellenzék és a kultúrpolitika

L. SIMON LÁSZLÓ

ÍRÓ, MINISZTERI BIZTOS, A MAGYAR NEMZETI MÚZEUM FŐIGAZGATÓJA

Az utóbbi napok tudósításai között hangsúlyosan jelent meg az a hír, amely szerint „kiderült, melyik szakterületen ki viszi a kommunikációt Márki-Zay és az ellenzék kampányában”. A miniszterelnök-jelölt egyértelművé tette, hogy kik az egyes területek felelősei. A lista még a masszív ellenzékieket sem nyugtatta meg, közülük is sokan remélik, hogy mindez nem a tárcák osztogatását jelenti. Például joggal vetik fel, hogy miért egy kezdő, a Momentum oktatáspolitikusaként bemutatott Tóth Endre, s nem pedig a korábban már bizonyító Hiller István az ellenzék oktatáspolitikájának arca. És még sorolhatnánk a hasonló példákat, de mindez legyen s maradjon az ő bajuk!

Az viszont szembetűnő, hogy mely területeket érezte fontosnak s melyeket negligálta Márki-Zay Péter, valamint a mögötte álló szivárványkoalíció.

A határon túli magyarság ügyei, azaz a nemzetpolitika, valamint a családpolitika és a kultúra fájdalmasan hiányzik. Sajnos láttuk, 2002 után mit tett a baloldal ezeken a területeken: felszámolta a határon túli magyarság támogatásának rendszerét, leállította az első Orbán-kormány családtámogatási programját, a kultúrában pedig mélyszántást hajtott végre, hogy csak egy példát mondjak: eltörölte azt a kulturális normatívát, amelyből az önkormányzatok az alkotmányban rögzített kötelező kulturális feladatellátást – könyvtárak működését, közösségi művelődést – finanszírozták. Mindezeket 2010 után fáradtságos munkával kellett helyrehozni.

Nyilvánvaló tehát, hogy az egyesült ellenzéknek gyakorlatilag nincs kultúrpolitikai koncepciója, és nincs egy kulturális szakpolitikusa sem. Hiller István egy-két elejtett mondatából lehet tudni, mi történe a választási sikerük után: például újra megfogalmazták azt a demagóg és korábban már rendkívül sok kárt okozó javaslatukat, hogy ingyenessé kell tenni a múzeumokat. Miért is? Egyrészt a statisztika egyértelműen igazolta, hogy amikor ezt 2010 előtt bevezette a kormányzat, a rendelkezés ténylegesen egy fővel

sem növelte a múzeumba járók számát. Amikor pedig 2010 után megszüntettük ezt a kontinensen példátlan gyakorlatot, egy fővel sem csökkent a látogatók száma, sőt az utóbbi években – leszámítva a pandémia tragikus hatását – csak növekedett.

Az ellenzék erősen hiányos programjából jó lett volna megtudni, mit ért Márki-Zay Péter az alatt, hogy „Építsünk új kultúrát pozitív gondolkodással!”. Vagy ez csak a politikai kultúrára vonatkozik? Mert annak megújítási szándékáról folyamatosan beszél. És mi lenne magával a szűkebben vett területtel, ha a baloldal győzne? Mit üzennek a művelődési házak, a könyvtárak, levéltárak, múzeumok, színházak

„Mit üzennek a levéltárak, múzeumok, színházak dolgozóinak?”

dolgozóinak? A táncegyüttesek, zenekarok, a Magyar Állami Operaház társulati tagjainak? A szobrászoknak, festőknek, grafikusoknak, iparművészeknek, médiaművészeknek, filmeseknek, íróknak, szerkesztőknek, műfordítóknak?

A nagy hallgatás mögött vagy az az üzenet, hogy nincs szükség nemzeti kultúrára, majd importáljuk azt, amit készen lehet kapni. Vagy az, hogy készülhetünk a legrosszabbra: az intézmények és intézményvezetők ellehetetlenítésére, a kulturális normatíva újbóli eltörlésére, a Magyar Művészeti Akadémia megsanyargatására, a filmes adókedvezmények visszavonására, a megkezdett állami beruházások (színház- és múzeumfelújítások, az új természettudományi múzeum építésének stb.) lefújására – Karácsony Gergelynek a múzeumi negyed elleni lépéseiből könnyen erre lehet következtetni.

Úgyhogy szeretnénk elolvasni az ellenzék kultúrpolitikai stratégiáját, hogy világosan lássuk, mire számíthatnánk egy esetleges baloldali győzelem kapcsán. És mielőtt azzal vádolják a Fideszt, hogy neki sem volt ilyen programja, a politika benjáminjai kedvéért rögzítsük: kétciklusnyi ellenzéki lét után, 2010-ben úgy vágott neki a jelenlegi kormánykoalíció az országépítésnek, hogy előtte publikálta a *Minőség a kultúrában* című szakpolitikai programot, s a részleteit számos fórumon, vitában fejtette ki. |m|